

Dokument na rokovanie

B9-0201/2024

25.3.2024

NÁVRH UZNESENIA

v súlade s článkom 227 ods. 2 rokovacieho poriadku

o odbavení ťažkých nákladných vozidiel na hraničných priechodoch na základe
petície č. 0146/2023
(2024/2540(RSP))

Dolors Montserrat
v mene Výboru pre petície

Uznesenie Európskeho parlamentu o odbavení ťažkých nákladných vozidiel na hraničných priechodoch na základe petície č. 0146/2023 (2024/2540(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 26, články 28 až 37 a článok 67 ods. 1 a 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na rokovania o petícii č. 0146/2023 počas schôdze Výboru pre petície 29. novembra 2023,
- so zreteľom na spoločné verejné vypočutie na tému Schengenské hranice – otázky, na ktoré upozornili predkladatelia petícií, ktoré 18. júla 2023 usporiadal Výbor pre petície v spolupráci s Výborom pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 16. novembra 2022 s názvom Silnejší Schengen prostredníctvom plnej účasti Bulharska, Rumunska a Chorvátska na priestore bez kontrol na vnútorných hraniciach (COM(2022)0636),
- so zreteľom na svoje uznesenie o pristúpení Rumunska a Bulharska k schengenskému priestoru¹ a uznesenie o pristúpení k schengenskému priestoru²,
- so zreteľom na jednomyselné rozhodnutie Rady z 30. decembra 2023 prijať Rumunsko a Bulharsko do schengenského priestoru, počnúc zrušením kontrol na vzdušných a námorných hraniciach od marca 2024;
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2021 o bezpečnosti parkovacích miest pre nákladné vozidlá v EÚ³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. mája 2023 o novom rámci EÚ pre mestskú mobilitu⁴,
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 13. júna 2023 o veľkých projektoch dopravnej infraštruktúry v EÚ – vykonávanie projektov a monitorovanie a kontrola finančných prostriedkov EÚ⁵,
- so zreteľom na návrh nariadenia o usmerneniach pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/1153 a nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1315/2013 (COM(2021)0812),

¹ Ú. v. EÚ C 149, 28.4.2023, s. 11.

² Prijaté texty, P9_TA(2023)0278.

³ Ú. v. EÚ C 224, 8.6.2022, s. 95.

⁴ Ú. v. EÚ C, C/2023/1058, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1058/oj>.

⁵ Ú. v. EÚ C, C/2024/481, 23.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/481/oj>.

- so zreteľom na článok 227 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže stovky nákladných vozidiel čakajú každý deň na vnútorných hraniciach EÚ vrátane hraníc medzi členskými štátmi v schengenskom priestore a členskými štátmi mimo schengenského priestoru, kde čelia mimoriadne dlhým čakacím časom a oneskoreniam v dôsledku odbavovania a kontrol; keďže v súčasnom európskom právnom rámci sa osobitne neriešia a neupravujú maximálne lehoty na odbavenie tovaru na hraniciach;
- B. keďže toto čakanie a oneskorenia na hraniciach členských štátov môžu spôsobovať viaceré administratívne, prevádzkové, bezpečnostné a technické faktory alebo faktory súvisiace s interoperabilitou, ako sú nedostatočné prevádzkové a technické kapacity, nedostatok zamestnancov, kontrolných pultov, mostových váh pre nákladné vozidlá, ako aj koncentrácia mnohých inštitucionálnych orgánov na hraniciach a zdĺhavé kontroly nákladu; keďže v článku 22 Kódexu schengenských hraníc⁶ je zakotvená zásada absencie kontrol na vnútorných hraniciach medzi krajinami schengenského priestoru v súlade so zásadou voľného pohybu stanovenou v článku 26 ods. 2 ZFEÚ, zatiaľ čo v článku 24 sa výslovne stanovuje, že členské štáty majú odstrániť všetky prekážky plynulej premávky na cestných priechodoch na vnútorných hraniciach;
- C. keďže hromadenie nákladných vozidiel registrovaných v EÚ na hraniciach môže mať škodlivý vplyv na zdravie a pracovné podmienky vodičov, bezpečnosť cestnej premávky a prevádzku podnikov pôsobiacich v odvetví nákladnej cestnej dopravy, ako aj negatívny vplyv na hospodársku súťaž a fungovanie jednotného trhu EÚ a môže viesť aj k zvýšeniu nákladov prepravcov;
- D. so zreteľom na to, že Bulharsko a Rumunsko stále čakajú na rozhodnutie Rady o dátume odstránenia kontrol na vnútorných pozemných hraniciach, keďže zrušenie kontrol na vnútorných pozemných hraniciach by malo pozitívny vplyv na účasť Rumunska a Bulharska na jednotnom trhu EÚ, pričom by sa odstránili prekážky mobility, ktoré v dôsledku narušenia harmonogramov dodávok tovaru spôsobujú oneskorenia obchodných činností;
- E. keďže oneskorenia nákladných vozidiel na hraniciach znamenajú pre európske podniky stratu stoviek miliónov eur, najmä v odvetviach logistiky, cestovného ruchu a ubytovacích a pohostinských služieb; keďže riziká, ktoré predstavujú tieto obmedzenia prekračovania hraníc sa prejavili najmä počas pandémie COVID-19; keďže udržiavanie súčasného stavu výrazne oslabuje odolnosť EÚ voči iným potenciálnym núdzovým situáciám v oblasti verejného zdravia;
- F. keďže dĺžka radov nákladných vozidiel na vonkajších hraniciach EÚ s krajinami západného Balkánu je obzvlášť znepokojivá;
- G. keďže tieto udalosti vážne ohrozujú zdravie a bezpečnosť profesionálnych vodičov, narúšajú ich pracovné podmienky a oslabujú kvalitu pracovných miest v tejto profesii, pričom okrem toho prispievajú ku globálnemu nedostatku vodičov nákladných vozidiel; keďže vodiči nákladných vozidiel vo všetkých členských štátoch EÚ často trpia

⁶Nariadenie (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, p. 1).

mnohými formami chronickej bolesti, ako je bolesť krížov, kolien či ramien; keďže častá svojvoľná požiadavka, aby vodiči tovar vyložili a opäť naložili, so sebou zároveň prináša ďalšie zdravotné riziká, pretože vodiči nákladných vozidiel často nie sú dostatočne fyzicky silní alebo nemajú vhodné vybavenie na zdvíhanie ťažkého nákladu; keďže zamestnávateľia ukladajú túto povinnosť vodičom náhodne a bez dodatočnej odmeny;

- H. keďže rady nákladných vozidiel čakajúcich na hraniciach priamo vplývajú na zdravie európskych občanov, pričom negatívne ovplyvňujú kvalitu ovzdušia, spôsobujú znečistenie vody a negatívne ovplyvňujú lokality Natura 2000; keďže napríklad v oznámení Komisie zo 16. mája 2023 sa zdôraznilo, že v dôsledku pretrvávajúcich kontrol na vnútorných hraniciach s Rumunskom a Bulharskom sa každoročne uvoľňuje 46 000 ton CO₂;
 - I. keďže preťaženie ciest nákladnými vozidlami zhoršuje aj kvalitu existujúcej infraštruktúry a zároveň narúša bezpečnosť cestnej premávky a zvyšuje riziko dopravných nehôd;
 - J. keďže je potrebné zvýšiť verejné a súkromné financovanie bezpečných parkovísk pre nákladné vozidlá, čo vodičom umožní robiť si prestávky celkom bezpečne; keďže posilnením nástrojov bezpečnosti, napríklad vyvinutím osobitných mobilných aplikácií, by sa znížilo riziko toho, že sa vodiči stanú obeťami trestného činu;
1. vyzýva Parlament, Radu a Komisiu, aby sa pri vypracúvaní kľúčových politík EÚ, ako je transeurópska dopravná sieť, zamerali na konkrétne opatrenia s cieľom zabezpečiť pre nákladnú dopravu plynulý a efektívny prechod cez hranice;
 2. vyzýva Komisiu, aby v nadväznosti na posúdenie vplyvu v súvislosti s témami opísanými v návrhu uznesenia navrhla okamžité a záväzné legislatívne opatrenia s cieľom vytvoriť celoeurópsku normu, podľa ktorej by sa na odbavenie nákladných vozidiel na hraničných priechodoch v rámci EÚ stanovila v priemere jedna minúta, aby sa zaručila plynulosť na vnútorných hraniciach schengenského priestoru, ako aj hraniciach s krajinami mimo schengenského priestoru, čím sa umožní rýchly a efektívny pohyb tovaru a služieb; zdôrazňuje, že takéto opatrenie by výrazne zlepšilo konkurencieschopnosť odvetvia cestnej dopravy a zabezpečilo by jeho hladké fungovanie na jednotnom trhu; zdôrazňuje, že pretrvávajúce kontroly na pozemných hraniciach poškodzujú ekonomické záujmy všetkých členských štátov;
 3. zdôrazňuje, že Komisia od roku 2011 opakuje, že Rumunsko aj Bulharsko splnili všetky formálne kritériá na pristúpenie k schengenskému priestoru; zdôrazňuje, že rozhodnutie Rady z 30. decembra 2023 zrušiť kontroly na vzdušných a námorných hraniciach s Rumunskom a Bulharskom len čiastočne rieši problém súčasného narušenia jednotného trhu; zdôrazňuje, že toto rozhodnutie nerieši najväčší a najnaliehavejší problém, a to pozemné hraničné priechody, kde sa aj naďalej vykonávajú kontroly na pozemných hraniciach schengenského priestoru, čo narúša plynulý prechod nákladných vozidiel, autobusov, súkromných automobilov a vlakov; pripomína svoju dlhodobú pozíciu, ktorou je podpora plného uplatňovania schengenského *acquis* v Rumunsku a Bulharsku; naliehavo vyzýva belgické predsedníctvo a všetkých členov Rady, aby čo najskôr a najneskôr do polovice roka 2024 prijali rozhodnutie o plnom uplatňovaní

schengenského acquis v Rumunsku a Bulharsku;

4. žiada preto Komisiu, aby zaručila dodržiavanie a monitorovanie uplatňovania prijatých opatrení, a to aj prostredníctvom ukladania sankcií; zdôrazňuje potrebu primeraného a dostatočného financovania a technickej podpory EÚ;
5. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby právnymi predpismi EÚ umožnili vodičom nákladných vozidiel používať menšie hraničné priechody, keď sú hlavné tepny uzavreté z dôvodu údržby ciest, s cieľom zabrániť tomu, aby sa vodiči museli riadiť svojvoľnými opatreniami jednotlivých krajín, keďže ide o záležitosť vo všeobecnom záujme EÚ;
6. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami predložila konkrétne opatrenia na riešenie nedostatku profesionálnych vodičov v EÚ, a to stimulovaním záujmu mladých ľudí financovaním osobitnej odbornej prípravy či rekvalifikácie a kvalifikácií a podporou partnerstiev medzi odbornými školami a dopravnými spoločnosťami, a to aj prostredníctvom osobitnej rozpočtovej podpory EÚ;
7. vyzýva členské štáty, aby ďalej zintenzívnili svoje úsilie o posilnenie cezhraničnej spolupráce v prípadoch krádeží z nákladných vozidiel;
8. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Komisii, Rade a príslušným vnútroštátnym orgánom.